

kérdéseivel. Az eredmény: lényegében alapvető emberi élményekről, szenvedésekről és problémákról van szó, s ezek csakis a keresztény hitben és reményben találhatják megoldásukat.

A könyv könnyű és érdekes olvasmány. Bár nem törekszik sem teológiai, sem módszertani teljességre vagy rendszerre, valóban hitet gyűjt, elmélyedésre késztet, és gyakorlati indításokat ad.

-r -a

Neues Glaubensbuch. Der gemeinsame christliche Glaube. (Új hittankönyv. A közös keresztény hit.) Kiadók: J. Feiner és L. Vischer. Herder 1973, 686 o.

A könyv első kísérlet akar lenni arra, hogy „hangot adjon a bibliai hit nagy témáinak, amelyek az egyházakat összekötik, és amelyeket közösen vallhatnak meg” (14), anélkül, hogy jelentéktelennek tüntetné föl a még fennálló különbségeket. Mondhatnánk „teológiai vegyesházasság” gyümölcse: 36 evangélikus ill. katolikus teológus párosával dolgozta ki az egyes fejezeteket, egyik szerző, másik lektori minőségben. A négy első rész (Az istenkérdés, Isten Jézus Krisztusban, az új ember és annak élete a világban) a közös keresztény hitkincséről szól. Ezután több mint 100 oldalon a még nyitott kérdések következnek: Szentírás és hagyomány, kegyelem és cselekedetek, szentségek (különösen a házasság), Szűz Mária, a papság értelmezése és a pápai tévedhetetlenség.

A vállalkozás — és ez jogos — azt akarja bemutatni, hogy „fontosabb az, ami összeköt, mint ami szétválaszt”: azok az alapvető és központi igazságok, amelyeket minden keresztény hisz, jelentősebbek, mint az elválasztó véleménykülönbségek. Különösen az első részből tűnik ki világosan, milyen kényszerítő erővel ösztönzik a keresztényt a mai világ igényei, vágyai, szorongatásai arra, hogy hitében a lényegyet keresse. Ez az ökumenikus együttműködés és szándék dicséretreméltó. Természetesen — mint első ilyen kísérlet — még nem sikerülhetett minden részletében. A kiadók maguk is hangsúlyozzák, hogy munkájuk csak egy vállalkozás akar lenni a sok közül. Nem helyeselhetjük mindenütt és minden további nélkül azt, amit a szerzők közös hitkíncként tüntetnek fel: pl. Jézus istenfiúságának jellegéről (284-286), a „kettős predestinációról” (398), a „teremtés” fogalmáról (427, 435k). A „végso dolgok”-ra vonatkozó tanításban bizonyos minimalizmus mutatkozik (530-543). Az eucharisztikus áldozatra vonatkozó katolikus tanítás bemutatása hiányos (580). Nem elég világos a különbség a tulajdonképpeni értelemben vett hit (fides dogmatica) és az átfogóbb, bibliai értelemben vett hit (bizalom, engedelmesség, stb.) között. Mindebből világos, hogy a könyv nem alkalmas hitoktatási segédeszköznek, felsőbb fokon sem. A „közös hit” bemutatásának kísérletét zavarja az is, hogy az olvasó nem tudja, milyen protestáns egyházak együttesét értse az „evangélikus egyház” kifejezésen. E fenntartások mellett mégis örömmel kell üdvözölnünk ezt a munkát, mint igen hasznos segédeszközt az ökumenikus mozgalomban tevékenykedőknek. Jellemző ennek az útnak egy szakaszára (20), és indítást ad, hogy tovább folytassuk ezt a tevékenységet, szeretettel és türelemmel, igazlelkűségben és Isten szavához való hűségben járva egymás megértésének nehéz útját.

Franz Dander

Mutter Marie-Yvonne: Gott in mir. Briefe über den Glauben. Herder, Freiburg 1973, 152 o. (Francia eredeti: Lettres à un mécréant. Desclée & Cie. Paris 1969.)

Marie-Yvonne nővér bencés. Felváltva él Rómában és Párizsban, könyveket ír, és kiterjedt levelezést folytat, hitetlenekkel is. Ezekből a leveleiből foglal össze a kis könyv egy csokorra valót, a szerkezeti könnyebbség kedvéért úgy, mintha egyetlen személyhez szólólnának.

A rugalmas levélforma nagyon szerencsés választás: nagy közvetlenséget és nagy gazdagságot biztosít. A holland katekizmustól a római szociális állapotokig, a dialógus